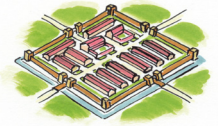

HET BADHUIS - BADHUISRITUELEN

HET BADHUIS

Romeinse tijd

Bij elke Romeinse nederzetting, van stad tot villa, hoorde een badhuis. De badhuizen waren een belangrijk onderdeel van het Romeinse leven. Stedelijke nederzettingen (Nijmegen, Heerlen) kenden grote publieke badgebouwen. Ook bij Romeinse grensforten (castella) lagen badhuizen. Daarbij gaat het meestal om een gebouwcomplex van ca. 15 bij 30 meter.

Badhuizen waren ontmoetingsplaatsen. De Romein kon hier zowel verfrissing en rust vinden voor het lichaam, als ontspanning voor de geest. De inrichting van de badhuizen was zodanig dat men van de koudste ruimte door kon lopen naar de meest hete plaats.

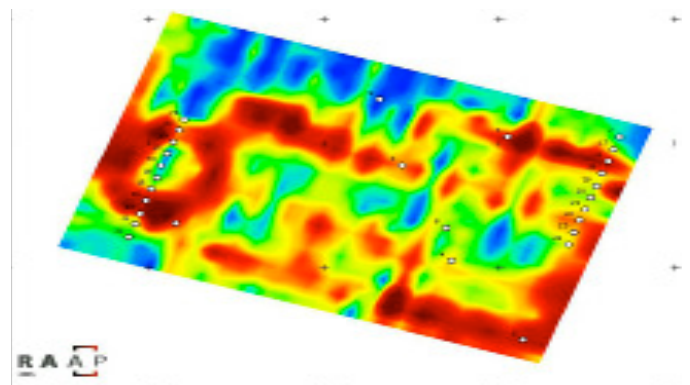
Wanneer je je had uitgekled in het apodyterium, ging je naar het frigidarium, de koude zaal. Je liet tuniek, mantel en sandalen achter onder de hoede van een slaafje, om diefstal te voorkomen. Daarna ging je door naar het tepidarium. Hier kon je lichaam wennen aan de warmte. De volgende ruimte was het sudatorium, waar het droog en heet was. Hiervan ging je transpireren. Hier bleef je geruime tijd om over van alles en nog wat te praten met je vrienden of met een toevallige buurman. Af en toe nam je uit een kruik of pannetje (pantera) wat water om daar het lichaam mee te besprenkelen.

Daarna volgde het inzalven. De baders maakten hun lichaam schoon dat met zweet en stof bedekt was. De Romeinen gebruikten voor de lichaamsreiniging geen zeep, maar wreven zich in met olie. Tot de

persoonlijke baduitrusting behoorde behalve een olieflesje (balsamarium) en badsandalen ook een strigilis. Dit was een ijzeren of bronzen haakvormige krabber, waarmee de olie, zweet en vuil van het lichaam werd geschrapt.

Bij Castellum Hoge Woerd waren de afmetingen van het badgebouw ca. 15 bij 30 meter. Het gebouw werd betreden via een kleedruimte (apodyterium). In de lengteas lag hierin een koude (frigidarium), lauwe (tepidarium) en warme zaal (caldarium) op rij. In de zijruimtes bevonden zich de eigenlijke baden, die een overeenkomstige temperatuur hadden. Het waren kleine kuipen, waar een paar man in pasten. Naast het koudwaterbad lag nog een zweetruimte.

In Nederland zijn betrekkelijk weinig resten van militaire badgebouwen gevonden. De soldaten mochten waarschijnlijk volgens een strak dienstrooster gebruik maken van het badhuis, maar ook voor de bewoners van het kampdorp was het badhuis op gezette tijden open.

Bron:

- *Erfenis van oude culturen: Het Romeinse rijk* - Catherine Chamontin

- www.museumkennis.nl

- Informatiebord Castellum Hoge Woerd: Badhuis - Erik Graafstal